

Του Σαμ Μόσιου

Δεν ήμουν ποτέ αυτό που θα αποκαλούσα καλλιτέχνη. Μεγαλώνοντας, οι μπάλες του ποδοσφαίρου και του μπάσκετ ήταν πολύ πιο ελκυστικές από πινέλα και καμβάδες. Έτσι, όταν έλαβα την πρόσκληση για το σεμινάριο “Brushstrokes of Belonging: Identity in Art & Expression” στο Deliblato της Σερβίας (13-15 Ιουνίου 2025), με θέμα την έκφραση της ταυτότητας μέσα από τις οπτικές τέχνες, αναρωτήθηκα: Τι μπορώ να προσφέρω, και κυρίως, τι μπορώ να αποκομίσω; Τελικά, η απόφαση να συμμετάσχω ήταν μία από τις καλύτερες που έχω πάρει.

Σε ένα πανέμορφο οικογενειακό σπίτι στο γραφικό χωριό Deliblato, κοντά στο Βελιγράδι, συγκατοικήσαμε 12 ενήλικες, κάποιοι πολύ νεαροί και άλλοι λιγότερο, με ένα κοινό στόχο: να εξερευνήσουμε την έκφραση της ταυτότητας μέσα από τις τέχνες. Ένα σημαντικό τμήμα του χρόνου αφιερώθηκε στην εβραϊκή θεματολογία, υπό την καθοδήγηση του Moshe Shamah, ενός εξαιρετικού Αμερικανο-Ισραηλινού Jewish Educator και καλλιτέχνη. Ο Moshe μας ταξίδεψε στην ιστορία της εβραϊκής τέχνης, από τον αρχαίο Ναό και τα χρόνια της Διασποράς, μέχρι τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και τις σύγχρονες δημιουργίες μετά την 7η Οκτωβρίου.

Αυτό που πραγματικά όμως έκανε το σεμινάριο να ξεχωρίζει ήταν ο πρακτικός και διαδραστικός του χαρακτήρας. Δε μέναμε μόνο στη θεωρία. Βγάλαμε φωτογραφίες που αποτύπωναν τα συναισθήματα και τις ρίζες μας, δημιουργήσαμε κολάζ κοιτώντας τον εαυτό μας στον καθρέφτη για να απεικονίσουμε την ψυχοσύνθεσή μας, και ζωγραφίσαμε σε καμβάδες που χαρίστηκαν με αγάπη στους ηλικιωμένους της τοπικής κοινότητας. Ακόμα και το πάρτι μας είχε καλλιτεχνική πινελιά: διασκεδάσαμε μαθαίνοντας σπάνιους αφρικανικούς χορούς και δημιουργώντας graffiti με τη συνοδεία αμερικανικής hip-hop.

Η εμπειρία απογειώθηκε χάρη στην παρουσία ατόμων εκτός της εβραϊκής κοινότητας. Μη Εβραίοι φίλοι συμμετείχαν με ένα καταγιστικό ενδιαφέρον και μια πανίσχυρη αίσθηση υποστήριξης και κοινότητας. Παρά τις διαφορετικές καταβολές, ένιωσαν τον πόνο μας όταν συζητήσαμε για τους ομήρους. Ανησύχησαν μαζί μας όταν δεχθήκαμε ειδοποιήσεις για τους πυραύλους που έπεσαν στο Ισραήλ εκείνο το Σαββατοκύριακο. Η παρουσία τους μας έκανε να νιώσουμε ότι μόνο επιτρέποντας στον κόσμο να μας πλησιάσει, μπορούμε να επιβιώσουμε. Έτσι κάναμε ανέκαθεν, και δεν πρέπει να επιτρέψουμε σε κανέναν να μας απομονώσει.

Πριν κλείσω, θα ήθελα να αναφέρω δύο εξαιρετικούς ανθρώπους που συνέβαλαν τα μέγιστα σε αυτή την εμπειρία:

Ο Moshe Shamah δεν είναι απλά ένας σπουδαίος Jewish Educator, αλλά και ένας εξαιρετικός καλλιτέχνης, δημιουργώντας μεταξύ άλλων και πανέμορφες Κετουμπότ (εβραϊκά γαμήλια έγγραφα). Ρίξτε μια ματιά στο έργο του κάνοντας κλικ εδώ.

Η Sara Dragicevic, επαγγελματίας φωτογράφος και ακούραστη εθελόντρια, συνεργάζεται πλέον με τον διεθνή ανθρωπιστικό οργανισμό OlamAid.

Εκφράζουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια στη Sara που κατάφερε να φέρει ένα τόσο ιδιαίτερο όραμα εις πέρας, και την ευχαριστούμε θερμά που μας προσκάλεσε. Εκτιμούμε βαθύτατα τη συνδρομή της στην Ε.Ν.Ε. τα τελευταία δύο χρόνια και χαιρόμαστε που την έχουμε ως τόσο αξιόλογη συνεργάτιδα. Της ευχόμαστε τα καλύτερα και ανυπομονούμε να δούμε τα επόμενά της εγχειρήματα!